

Museets Protektor

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

Museets bestyrelse

Direktør T. Reedtz Funder*, formand
Maskinmester Jens-Jørgen Absalonsen
Vagtmester Kaj Orla Andersen
Underdirektør Niels Kjeld Christensen
Kontorchef Johan Dennig-Madsen*,
sekretær
Professor dr.phil. Ole Feldbæk
Direktør Jens Fynbo
Professor, dr.phil. Kristof Glamann
Arkitekt M.A.A. Arne Gotved
Konserveringstekniker Mads Gulløv
Kaptajn A. Fischer Henriksen
Skibsmægler Jørgen V. Henriksen
Statsaut. revisor Ole Holm
Direktør Christen Hovgaard
Professor dr. oec. Hans Chr. Johansen
Skibsreder Peter Knudsen
Overtelegrafist Karl P. Lauritsen
Kaptajn S.C. Nygaard
Direktør, civiling. H.J. Esmann Olesen
Grosserer, direktør Knud Olesen*,
næstformand
Rigsantikvar, professor, dr.phil.
Olaf Olsen*
Skibsreder C. Rentz-Petersen
Direktør Jørgen Skov*
Driftchef Jørgen Svarer
Underdirektør Anton Vognsen*

De med * betegnede er tillige medlemmer af forretningsudvalget.

Personale (Juni 1992)

Museumsdirektør Hans Jeppesen
Museumsinspektør Hanne Poulsen
Museumsinspektør Kåre Lauring
Museumsforvalter
Morten Kirketerp Nielsen
Konserveringstekniker Mads Gulløv
Skibteknisk konsulent Jes Kroman
Bibliotekar Bert Blom
Museumsassistent Erik Schou Andersen
Sekretær - Stillingen ubesat
Bogholder Kaya Hansen
Fotograf Kirsten Jappe
Receptionist Lone Knudsen Kristiansen
Timelønnede kustoder:
Per Hvid Christensen
J. Steen Christiansen
Lisbeth S. Kristensen
Klaus Meyer
Thomas Plum
Rengøringsassistent Kirsten Hvid Jeppesen
Rengøringsassistent Birthe Klokke

Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg

Beretning for året 1991

Indsamling, undersøgelser og registrering

De søfartsinteresserede museer samarbejder gennem Søfartspuljen, som har indledt det fælles dokumentationsprojekt "Carolinere".

"Carolinerne" er som bekendt de første danskbyggede fuldmotoriserede coastere, og Hanne Poulsen har i årets løb bidraget til projektet gennem interviews og optegnelser, der belyser skrotsejladsen til stålvalseværket i Frederiksværk. I samme forbindelse har hun sejlet med på en rundrejse til Hamburg.

Mads Gulløv har i lighed med tidligere år udført rekvireret arbejde som deltager i flere af Skov- og Naturstyrelsens recognosceringer af havbundsområder. Han har tillige været museets repræsentant ved undersøgelser af et velbevaret mindre handelsskib fra o. år 1700, som ligger ved Gåsehage nær Ebeltoft.

Museets samlinger vokser dog fortsat først og fremmest, fordi privatpersoner, virksomheder og institutioner forstår betydningen af at sikre vidnesbyrd om søfartens betydning ved at give arkivalier, fotografier, optegnelser og genstande til museet.

Den samlede gaveliste følger efter beretningen, og museet skal endnu en gang takke alle givere.

Museets bibliotek er i årets løb vokset med 326 bind, hvoraf 72 bind er gaver, 129

bind er tilkommet gennem bytteforbindelser og resten er købt.

I sin periode som beskæftigelsesansat har skibssingeniør Torben Følsgaard Jakobsen udarbejdet et EDB-baseret registreringssystem til museets omfattende samling af konstruktionstegninger.

Bevaring

Udtyndingen af genstande fra magasiner på slottet er fortsat, og de udtagne genstande er eftersat og placeret i midlertidige lokaler på kaserneområdet.

Museets ønske om lokaler på det tidligere kaserneområde til studiemagasiner og værksteder er desværre ikke kommet nærmere en realisering i årets løb.

Skibsbevaringsfonden

Skibsbevaringsfonden har haft et travlt år. Fonden har uddelt lånetilsagn lørdag den 18.5. i Nyborg i forbindelse med Træskibssammenslutningens pinsestævne, hvor kulturminister Grethe Rostbøll bistod, og den 26.11. uddelte miljøminister Per Stig Møller lånetilsagn i København om bord i skonnerten MIRA.

Følgende fartøjer har fået lånetilsagn: Snurrevodskutter JENS KROGH af Aalborg, (98.000 kr.), lodsbåd EJNO af Rudkøbing (70.000 kr.), 3 mast. skonnert ELINOR af København (50.000 kr.), jagt JENSINE af Haderslev (50.000 kr.), galease ANNE-MA-

Fra fotoudstillingen Fyrskib, som vist på museet i perioden 19/3-19/4. (Foto: Ulrich Mølgaard).
From the photo exhibition "Lighthouse", which was on display at the museum fra 19/3-19/4. (Photo: Ulrich Mølgaard).

RIE af Roskilde (30.000 kr. og 2 mast. skonnert MIRA af København (50.000 kr.).

Desuden har Skibsbevaringsfonden gennem sin konsulent arkitekt Jes Kroman ydet konsulentbistand. Mange forespørgsler har kunnet klares pr. tlf. eller brev, men dertil har måtte aflægges besøg i 8 fartøjer.

Interesserede kan i øvrigt rekvirere en særskilt beretning for Skibsbevaringsfonden ved henvendelse til museet.

Formidling

Af sparehensyn producerede museet ingen ny stor særudstilling i 1991, og fornyelsen af en sektion i basisudstillingen blev udskudt et år.

Som det vil fremgå af det følgende, betød det dog ikke, at der manglede aktiviteter på museet eller udenfor voldene.

Overflytningen af de bedste elementer fra jubilæumsudstillingen SØENS FOLK til basisudstillingen indledtes sidst på året.

Særudstillingen Fartøjsbevaring, som vist i 1989, blev anvendt som vandredstilling, og den har i årets løb kunnet ses i Nykøbing Falster, Kalundborg, Køge, Næstved, Løgstør og på Møn.

I perioden 19.3. - 19.4. viste museet fotoudstillingen FYRSKIB, som præsenterede fotograf Ulrich Mølgårds optagelser fra sommeren 1988 om bord i Fyrskib nr. XXI, Danmarks sidste aktive fyrskib.

Fyret blev slukket den 13. december, og i dagene efter bugseredes skibet til København.

I efterårsferien gennemførtes arrangementet fra Mast til Køl, hvor to af museets gode venner vederlagsfrit rykkede ind i udstillingen. John Hansen viste, hvordan man støber blymodeller, og Frode Jacobsen syede råsejl og siden jollepresenning.

Modelbådssejlad i voldgraven vil vi gerne gøre til en tradition, og i 1991 kunne besøgende glæde sig over Dansk Modelbåds Unions fartøjer i fuld fart den 15.6. og den

1.6. afprøvede eleverne fra Rungsted Private Realskole deres selvbyggede skibsmodeller.

Der har i årets løb været afholdt omvisninger for følgende grupper: International Hydrograf Kongres 15.5., B&W Skibsværft kunder 2.6., ansatte i Scan-Dutch 8.9., Göteborg Sjöfartsmuseums Venner 6.10., sportsdykkerklubben Helgoland 7.12.

Den 11.3. var Kultur- og Fritidsudvalget fra Korsør på studiebesøg.

Hans Jeppesen har afholdt foredrag på Helsingør Teknikum den 24.4. og i Oddfellow-logen Helsingør den 23.10. Jes Kroman har givet foredrag i forbindelse med Fartøjsbevaringsudstillingens vandring.

Danmarks Radio bragte den 5.4. en halvtimes udsendelse om særudstillingen SØ-ENS FOLK, og den 15.7. medvirkede Hans Jeppesen i Sveriges radios udsendelse om Øresundsforbindelsen.

I DR-TV var Hans Jeppesen dommer i en Kvit- eller Dobbeltudsendelse, hvor overstyrmand Ole Koldborg gik op i emnet Amerikabåde.

I redaktionsudvalget for årbogen har fhv. museumssekretær Johnna Hendriksen desværre måtte træde tilbage på grund af sygdom, og bibliotekar Bert Blom har overtaget hendes opgaver. Udvalgets øvrige medlemmer er de to inspektører og direktøren.

I samarbejde med og med tilskud fra Museets Venneselskab er der fremstillet en introduktionsfolder på dansk og engelsk.

I samarbejde med Kirkeministeriet er der udsendt en vejledning om skibsmodeller i Folkekirkens kirker til alle landets menighedsråd.

Organisation og samarbejde

Hans Jeppesen har repræsenteret museet i Orlogsmuseets bestyrelse, Vikingeskibshallens bestyrelse, Museumsrådet for Frederiksborg Amt, Marinarkæologisk referencegruppe MARE og forretningsudvalget for International Congress of Maritime Museums, ICMM. Han er endvidere formand for Skibsbevaringsfonden.

Kåre Lauring har repræsenteret museet i Landsudvalget for indsamling og bevaring af fotografier, og i Kontaktudvalget for Dansk Maritim historie- og samfundsforskning.

En eller flere af museets medarbejdere har deltaget i følgende møder og kursus:

DKM formidlingsmøde 20-22.3., Søfartspuljemøder 7.3. og 30.-31.10. i Helsingør, Statens Museumsnævns årsmøde 23.-24.5., ICMM interim møde i New York 25.8.-1.9., DKM fagligt orienteringsmøde 19.-21.11., Museumsrådet 28.11. og Skoletjenestens Repræsentantskabsmøde 11.12.

Den årlige ekskursion for personalet gik den 7.5. til Eksperimentariet i Tuborg Havn.

Personale

Først på året fratrådte Ole Bent Nielsen efter eget ønske, og begge heltidskustodestillinger er konverteret til timelønnet medhjælp. Ligeledes af sparegrunde er museumssekretærstillingen ikke genbesat. Museet har i årets løb haft følgende midlertidigt ansatte:

Specialarbejder Jesper Schimmel (indtil 17.5.), specialarbejder John Coveney (indtil 9.4.), skibssingeniør Torben Følsgaard Jakobsen (6.5.-31.12.), museumsmedarbejder

der Elisabeth Thorsen (fra 29.4.), specialarbejder Bjarne K. Christensen (fra 11.11.), arkitekt Anne Fogh (fra 4.11.).

Endvidere har cand.mag. Torben J. Grundahl været i praktik som informationsmedarbejder i ugerne 4-11.

Økonomi

Ved årets begyndelse var museet spændt på, i hvor høj grad den kraftige forhøjelse af fællesbilletprisen fra 26 til 34 kr., ville påvirke besøgstallet. Bekymringen viste sig desværre berettiget, idet besøgstallet faldt

Den 12/9 rundede et middelalderskib Kronborg, og takket være bistand fra Marinehjemmeværnet kunne Hans Jeppesen gå om bord for på skrømt at opkræve Øresundstold. "Die Kieler Hansekogge" er en nøje kopi af den bevarede Bremerkogge fra 1380. (Handels- og Søfartsmuseet). *On September 12th a medieval ship rounded Kronborg and Hans Jeppesen was able to go on board, by courtesy of the Naval Home Guard, to feign collection of the Sound Dues. "Die Kieler Hansekogge" is an exact replica of the preserved Bremerkogge from 1380. (Danish Maritime Museum).*

til 53.510 (1990: 68.419). Da prisstigningen kun kom Slots- og Ejendomsstyrelsen tilgode, mistede museet over 100.000 kr. i entreindtægt.

Når det alligevel lykkedes at slutte året uden stort underskud, var det gennem en kombination af besparelse på lønkontoen, udskydelse af opgaver og ekstraordinære indtægter.

I museets jubilæumsår vedtog bestyrelsen en rammeplan for virksomheden indtil år 2000. Den var baseret på to forudsætninger: Museet skal forøge sin egenindtægt, og behovet for lokaler til studiemagasiner og værksteder forventes tilgodeset på det tidligere kaserneområde. Hvis forudsætningerne ikke holder, må planerne naturligvis ændres.

Gaveliste for året 1991

Genstande, malerier og arkivalier

Jørgen H. Barfod: Erindringer vedr. sejlads under krigen 1939-45. *Preben Bigum:* Bekendtgørelse dat. 9de august 1944 vedr. damp- og sejlskibe der møder hinanden. *Bing, Nykøbing Falster:* Dykkertelefon. *Arne Christiansen:* Erindringer samt fotos vedr. Lars Hansen, N.Y. *Kirsten Danielsen, Vedbæk:* Regnskabsbøger ført af Mads Peter Jakobsen i årene 1903-1915. *Difko Adm. A/S:* En samling brochurer vedr. Difko Anpartskibe. *Albert Eckwald:* Scrapbøger vedr. givers virke i Godthåb. *A/S Em. Z. Sviters Bjergnings-Entreprise:* 3 kulskovle samt porcelæn. *Fredericia Museum:* Fotoalbum vedr. sejlskibe omkr. 1920-30. *Frederiksborg Amts Historiske Samfund:* En samling erindringer. *Grønlands Postvæsen:* En samling førstedagskupper. *Mads Gulløv:* En dykkerdragt. *Morten Götsche:* Dokumenter vedr. skonnertkuf "Elise". *Handelsflådens Velfærdsråd:* Video Kasette: Projekt Skib. *Svend Hansen:* 2 sæt skibstegninger. *J.C. Hempel Skibsfarve-Fabrik A/S:* En samling ældre malerbøtter. *Ingeniør Skolen Helsingør:* Skibsmodel S/S "Christiania". *Ole R. Jacobsen:* En samling fotos vedr. søsætningen af E.F. Huttons lystyacht på B&W i 1923. *Henry Johansen:* Aldis signallampe. *J.A. Jørgensen:* Porcelænsfigur fra Bing & Grøndahl. *Kryolitselskabet Øresund:* Manus samt fotos. *Torben Larsen:* 2 stk. specificationsbøger vedr. nybygninger på Hel-

singør Værft. *Limfjordsmuseet:* 3 stk. fotos vedr. skonnert "Drogden" og S/S "N.G. Petersen". *Jens Lorentzen:* Ten til toværk. *Konrad Mortensen:* Farvefoto af bark "Pamir" samt plakette af skoleskibet "København". *Holger Munchaus:* 2 stk. foto af norsk bark "Polarstjernen" samt dokumenter og fotografier fra søassurance ekspert Johannes Fabricius. *Karen Nielsen:* En samling skibstegninger samt firmablade vedr. Odense Stålskibsværft. *Morten Kirketerp Nielsen:* Et tæppe fra DFDS. *Holger A. Pedersen:* Erindringer og dok. vedr. maskinmester Erik V. Petersen. *Jan G. Møller Petersen:* Videobånd vedr. givers arbejde i Afrika og Danmark. *Philips Danmark:* 1 stk. AP Navigator. *Leif Rønnow:* Model af fiskekutter. *Scan-Dyk:* Tryktank samt div. genstande vedr. dykkerudstyr. *Erik Schmidt:* Breve vedr. Russian East Asiatic Comp. hvor givers far var ansat 1900-18. *Gerda Selch-Madsen:* En samling breve skrevet af maskinmester Aage Selch-Madsen 1932-34. *Ingemar Sereng:* 75 ringbind vedr. D.S. "Øresund" samt skibstegninger og kikkertskab fra S/S "Malmø". *Axel V. Skjødt:* Samling skibsværktøj. *G. Stallknecht:* Søkort med 4 mast. bark "Viking"s 2 sidste passager af Cap Horn. *Birgit Sylvander:* Samling brochurer og menukort fra div. Amerikabåde. *Trelleborg Gummi A/S:* 1 stk. dykkerdragt. *Æbeltoft Museum:* 11 albums m. fotos vedr. søfart specielt DFDS og

Skandinavien Amerika Linjen. Indsamlet af forh. matros William Hartman Nielsen. *Anders Østergård*: 2 stk. foto. *Poul Aabye*: Div. søfartsbøger og attester.

Boggaver

Thina Nørgaard Andersen, Herfølge; *Lars Bruzelius*, Upsala; *Le Chasse-Marée*, Douarnenez; *Johan Dennig-Madsen*, København; *A. Eggers-Lura*, Haslev; *Fritz Joachim Falk*, Wyk auf Föhr; *Knud Frydendahl*, København; *Basil Greenhill*, St. Dominic Saltash/Cornwall; *Helsingborgs Museum*; *De Hempelske Firmaer*, København; *Henning Henningsen*, Helsingør; *Poul Holm*, Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg; *ICI Danmark AS*, København; *Werner Jeppesen*, Hvalsø; *Poul Kristensens Forlag*, Herning; *Kryolitselskabet Øresund*, København; *Kai Kure*, Allinge;

Niels Otto Køster, København; *Lund University Library*, Lund; *Søren T. Lyngsøe*, Hørsholm; *Seán McGrail*, Chilmark/Salisbury; *Jørgen Marcussen*, Weilbach, København; *Mols-Linien K/S*, Hundested-Grenå; *Kaj Bredahl Nielsen*, København; *Karen Nielsen*, Tarup; *H. Munchaus Petersen*, Toldmuseet, København; *Palle Petersen*, Sønderho/Fanø, *Save the V&A Campaign*, London; *W.W. Schumacher*, Gadstrup; *Selskabet til bevarelse af gamle bygninger i Helsingør*; *Aksel V. Skjødt*, Holte; *Skov- og Naturstyrelsen*, Hørsholm; *Søren Thirslund*, Humlebæk, *Søren Thorsøe*, Hørsholm; *Toldmuseet*, København; *C.L. Vebæk*, København, *Villum Kann Rasmussen Fonden og Velux Fonden af 1981*, Klampenborg; *Vikingskibshallen i Roskilde*; *Chr. Waagepetersen*, Helsingør; *Østre Landsret, Biblioteket*, København.

Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg

Resultatopgørelse for året 1991

<i>Indtægter</i>	
Entreindtægt	685.087
Tilskud fra staten	3.028.900
Andre offentlige tilskud	40.000
Ikke offentlige tilskud	104.662
Kiosk- og bogsalg	75.334
Renteindtægter	<u>53.860</u>
Indtægter i alt	<u>3.987.842</u>
<i>Udgifter</i>	
Personaleomkostninger	3.140.855
Lokaleomkostninger	322.989
Samlingens forvaltning	23.459
Undersøgelser og erhvervelser	30.494
Konservering	53.127
Udstillinger	51.779
Anden oplysningsvirksomhed	50.000
Udgivervirksomhed	(27.893)
Andet kulturformidlende arbejde	65.946
Administration	<u>277.000</u>
Kapacitetsomkostninger	<u>3.987.756</u>
Nettoresultat	kr. <u>86</u>

Balance pr. 31. december 1991

<i>Aktiver</i>	
Samlingen	<u>1</u>
Anlægsaktiver	<u>1</u>
Beholdninger	63.745
Udestående fordringer	61.729
Likvide midler	<u>1.023.622</u>
Omsætningsaktiver	<u>1.149.095</u>
Aktiver i alt	kr. <u>1.149.096</u>
<i>Passiver</i>	
Egenkapital	<u>256.076</u>
Hensættelser	<u>395.000</u>
Mellemregninger	90.555
Kreditorer i øvrigt	<u>407.466</u>
Gæld i alt	<u>498.021</u>
Passiver i alt	kr. <u>1.149.096</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med museets bøger, som vi har revideret.

København, den 27. februar 1992

Ole Holm, statsaut. revisor

Bjarne N. Hansen, statsaut. revisor

Specifikation af private bidrag 1991

Kraks Legat – formål: Studierejse	20.262
Danmarks Rederiforening	10.000
Den Danske Bank	5.000
Fonden til Søfarendes og Søfartens Vel	30.000
Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark	5.000
Dampskibsselskabet Hafnia's Fond	5.000
J.C. Hempels Legatfond	15.000
Wm. Vetts Fond	50.000
Unibank	1.500
Magasin du Nord's Fond	5.000
Dampskibsselskabet Torm	10.000
Hafnia, forsikringsselskab	3.000
Scandutch	1.900
Det Østasiatiske Kompagni A/S	3.000
	<u>kr. 164.662</u>

Generalkonsul L.O.G. Amundsens Gave

<i>Resultatopgørelse for året 1991</i>	
Renteindtægter	<u>2.758</u>
Årets resultat	<u>kr. 2.758</u>
Balance pr. 31. december 1991	
<i>Aktiver</i>	
Handels- og Søfartsmuseet	90.555
J. Friis-Pedersens Arv	100.000
Likvide midler, Den Danske Bank	<u>45.878</u>
Aktiver i alt	<u>kr. 236.433</u>
<i>Passiver</i>	
Kapitalkonto:	
Saldo pr. 1. januar 1991	233.675
Nettoresultat	<u>2.758</u>
Passiver i alt	<u>kr. 236.433</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med det førte bogholderi, som vi har revideret.

København, den 27. februar 1992

Ole Holm, statsaut. revisor

Bjarne N. Hansen, statsaut. revisor

Arkitekt J. Friis-Pedersens arv

Resultatopgørelse for året 1991

<i>Indtægter</i>	
Renteindtægter	148.402
Afdragsavancer	61.180
Kursavance	<u>34.199</u>
Indtægter i alt	<u>243.781</u>

<i>Udgifter</i>	
Revision	3.660
Depotgebyr	2.424
Kursregulering	<u>0</u>
Omkostninger	<u>6.084</u>
Nettoresultat	kr. <u>237.697</u>

Balance pr. 31. december 1991

<i>Aktiver</i>	
Værdipapirer	1.079.951
Likvide midler	<u>529.059</u>
Omsætningsaktiver	<u>1.609.010</u>
Aktiver i alt	kr. <u>1.609.010</u>

<i>Passiver</i>	
Egenkapital	<u>1.505.350</u>
Mellemregninger	100.000
Skyldige omkostninger	<u>3.660</u>
Passiver i alt	kr. <u>1.609.010</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med det førte bogholderi, som vi har revideret.

København, den 27. februar 1992

Ole Holm, statsaut. revisor

Bjarne N. Hansen, statsaut. revisor

Museets salgsartikler

I serien Søhistoriske Skrifter kan endnu fås:

VI. *Jørgen H.P. Barfod*: Danmark-Norges handelsflåde 1650-1700 (1967).

Pris kr. 15,00.

VII. *Christian Nielsen*: Danske Bådtyper (1973), nu i 4. oplag.

Pris kr. 225,00.

I serien Maritema:

I. *Søren Thirslund*: Træk af navigationens historie. Fra oldtiden til 1530 (1987)

Pris kr. 95,00.

II: *Søren Thirslund*: Træk af navigationens historie. 1530-1850 (1988).

Pris kr. 105,00.

III: *Søren Thirslund*: Træk af navigationens historie. 1850-1988 (1989).

Pris kr. 125,00.

IV. *Søren Thirslund & C.L. Vebæk*: Vikingernes kompas. 1000-årig pejlskive fundet i Grønland (1990).

Pris kr. 110,00.

Eng. udgave

C.L. Vebæk & S. Thirslund:

The Viking Compass. Guided Norsemen first to America (1992).

Pris kr. 125,00.

XIII-XIV: *Knud Klem*: Skibsbyggeriet i Danmark og hertugdømmerne i 1700-årene. (1985). Forhandles i boghandelen.

XVI. *Hans J. Hansen*: En tatovørs erindringer (Tusch-Hans). Udg. af Henning Henningsen. (1988).

Pris kr. 148,00.

Søhistorisk Billedbog. 150 dejlige billeder fra museets righoldige samlinger. Dansk og engelsk tekst.

Pris kr. 25,00.

Plakater

Museets klassiske plakat, tegnet af *Sikker Hansen* i 1948. Farvelitografi. Pris kr. 60,00.

Museets nye plakat, tegnet af grafikerens *Karin Birgitte Lund* i 1985. Farvelitografi. Pris kr. 60,00.

Alle priser er eksklusive forsendelsesomkostninger, inkl. den nugældende moms.

Bestillinger modtages på: Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 3000 Helsingør. Tlf.: 49 21 06 85. Postgiro: 1 79 41 75.

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner

Bestyrelse pr. 1/9 1992

Borgmester Knud Axelsen

Underdirektør Niels Kjeld Christensen

Direktør Ole Friis

Direktør, skibsreder Niels Hahn-Petersen

Marinebibliotekar, kommandørkaptajn

Arne Holm

Museumsdirektør Hans Jeppesen,

kasserer og sekretær

Arkitekt m.a.a. Hannes Stephensen

Æresmedlem

Museumsdirektør, dr.phil.

Henning Henningsen

Direktør, civilingeniør Jens M. Barfoed

Personale:

Bibliotekar Bert Blom

Beretning for 1. 4.1911 - 31.3.1992.

Venneselskabets årlige generalforsamling blev afholdt onsdag den 26. august 1992 kl. 19.00 i Erik af Pommerns Kammer på Kronborg, og ca. 90 medlemmer var mødt op.

Ligesom ved tidligere generalforsamlinger var medlemmerne blevet indbudt til at møde op en time før til en uformel rundvisning i særudstillingerne "DFDS i 125 år" og "DUC" samt i basisudstillingen, og ca. 45 medlemmer benyttede sig da også af dette tilbud.

Formanden, underdirektør Niels Kjeld Christensen, bød velkommen, og man gik derefter over til følgende dagsorden:

- 1) Valg af dirigent.
- 2) Beretning om selskabets virksomhed 1991-92.
- 3) Regnskab 1991-92.
- 4) Valg af bestyrelsesmedlemmer.

5) Fastsættelse af kontingent.

6) Indkomne forslag.

7) Eventuelt.

ad 1. Fhv. stadsbibliotekar, Erik Buch Vestergaard blev på bestyrelsens forslag valgt med akklamation til dirigent. EBV. takkede for valget og erklærede generalforsamlingen for lovlig indvarslet.

ad 2. Niels Kjeld Christensen aflagde følgende beretning for Venneselskabet:

Sammenlignet med forrige år, hvor både Venneselskabet og museet havde jubilæer, har beretningsåret 1991/92 været relativt stilfærdigt.

Efter generalforsamlingen konstituerede bestyrelsen sig med genvalg af Arne Holm og Niels Kjeld Christensen som henholdsvis næstformand og formand, og i årets løb har bestyrelsen fortrinsvis beskæftiget sig med medlemstal og økonomi.

Ved regnskabsårets udløb kunne konstateres en tilgang på 57, men desværre også 60 udmeldelser, og pr. 9.7.1992 havde Venneselskabet 1100 betalende medlemmer.

Selv om antallet af nye medlemmer er nær ved antallet af udmeldte, er resultaterne endnu ikke tilfredsstillende. Hvis alle generalforsamlingens deltagere brugte den nye informationsbrochure til at hverve et nyt medlem, ville næste års medlemstilgang blive mere end dobbelt så stor som i år.

Årbogens nye format og bedre illustrationer har været en åbenbar forbedring, og som det fremgår af regnskabet, har udgifterne hertil nu fundet et fornuftigt leje.

Den 30. januar 1992 inviterede museets medarbejdere Venneselskabets medlemmer til en aften, der gav mulighed for at få indtryk af det undervandsarkæologiske arbejde, udstillingsvirksomheden og de etnologiske undersøgelser.

Ligesom ved det første af disse arrangementer var tilslutningen og interessen stor, og bestyrelsen er glad for, at museet er indstillet på at fortsætte møderne. Det er jo altid spændende at få et kig ind bag kulissen.

Den 20. oktober 1991 rundede fhv. museumsdirektør Henning Henningsen de firs, og ved et åbent hus arrangement hos Elisabeth og Henning Henningsen deltog hovedparten af bestyrelsen i hyldesten af ét af vores æresmedlemmer. Som ventet og fortjent var der fuldt hus.

Venneselskabets hovedopgave er jo, at virke til støtte for museets virksomhed. På det formelle plan er det nu også blevet

tydeligere, da en justering af museets vedtægter blandt andet har sikret Venneselskabet en plads i museets bestyrelse. Bestyrelsen har udpeget formanden hertil.

Blandt de organisatoriske spørgsmål er ligeledes bestyrelsens beslutning om at nedsætte et forretningsudvalg. Formålet er, at sikre en tættere kontakt til museet, men vi vil gerne have medlemmernes kommentar hertil.

Til sidst vil jeg takke medlemmerne for et godt år, Slotsforvaltningen for lån af Erik af Pommerns kammer og ikke mindst museets medarbejdere. En særlig tak skal her gå til Hanne Besser, som har ønsket at fortsætte tilværelsen med sin mand under sejl i fremmede farvande. Det bliver svært at fylde sekretærpladsen efter hende, men heldigvis ved vi, at bibliotekar Bert Blom, som hidtil har været vikar, kan gøre det.

Derefter gav NKC. ordet til museumsdirektør Hans Jeppesen, der dels berettede om museets aktiviteter siden forrige generalforsamling og dels om museets planer for fremtiden.

Med hensyn til udstillinger, sagde HJ., så har de medlemmer, der benyttede lejligheden til at bese museet før generalforsamlingen bl.a. kunnet konstatere, at vi har anvendt de bedste elementer fra særudstillingen SØENS FOLK i basisudstillingen.

Den 2. april åbnede vi en særudstilling om "DUC" (Dansk Undergrunds Consortium), hvis placering i basisudstillingen nok kan diskuteres, og den 22. juni i år åbnede vi så jubilæumsudstillingen "DFDS i 125 år". Vi modtager gerne kommentarer til begge disse udstillinger fra medlemmer og andre.

Når det drejer sig om anden form for formidling, fortsatte HJ., kan jeg oplyse, at jeg medvirkede som dommer i DR's Kvit eller Dobbelt d. 15/11-91, hvor emnet var Atlanterhavsskibe. Den meget vidende styrmand Ole Koldborg, der som bekendt ikke nåede helt til tops, er positivt indstillet til evt. at medvirke i en slags Kvit eller Dobbeltaften i medlemsregi.

I weekenden d. 13.-14. juni afholdt museet ligesom sidste år modelbådssejlads i den ydre voldgrav for Rungsted Private Realskole samt Modelbådsunionens medlemmer, et i øvrigt vellykket arrangement, der tiltrak sig opmærksomhed fra både unge og ældre.

Det sidste nye fra Skibsbevaringsfonden er, at den ved et møde med industriministeren og kulturministeren har fået lovning på en fortsættelse af en 3-årig bevilling på nuværende niveau med 400.000 kr. om året. Betingelsen for ydelsen er, at skibet (-ene) ikke sælges til udlandet.

En rapport om chartersejlads (en af de økonomiske løsninger) om problemer, tiltag og økonomi er på vej i løbet af en måneds tid i håb om at få det hele til at fungere bedre i fremtiden.

HJ. fortalte endvidere, at årbogen var kommet ind i et fastere økonomisk leje og redegjorde for indholdet i den kommende årbogs artikler.

Af fremtidige opgaver blev det bl.a. nævnt, at museet den 18. februar 1993 åbner en særudstilling om Burmeister & Wain i anledning af dets 150-års jubilæum, og at vi i sommerhøjsæsonen arrangerer en spændende udstilling om slaveskibet FREDENSBORG i samarbejde med norske kol-

leger i Arendal.

Museets fremtid - og herunder især dets fremtidige placering - er uvis. Vi nærer ikke noget ønske om at komme væk fra Kronborg, men nogle vil bl.a. via Helsingør Dagblad have bemærket, at en evt. flytning er kommet på tale, hvilket skyldes museets voksende problemer og dermed mindre gode forhold på slottet, idet vi ønsker friere udfoldelsesmuligheder med hensyn til aktiviteter, der igen skulle medføre større indtægtsmuligheder for museet. Der er foreløbig indledt realitetsundersøgelser i samarbejde med 2 arkitekter, og de muligheder der drøftes er enten en placering uden for Kronborgs volde (evt. værftsgrunden) eller til et eller andet sted i Københavnsområdet. Men en flytning er dyr og vil komme til at koste et sted mellem 50-100 millioner kr. - penge, der også skal skaffes. Der vil i hvert fald fortsat blive en væsentlig nedgang i museets økonomi, hvis ikke betingelserne forbedres. Sagen vil blive behandlet på et ministermøde før jul, hvorefter der vil komme et svar fra boligministeren. Dette til efterretning... Der var ingen bemærkninger til Hans Jeppesens redegørelse.

ad 3. Hans Jeppesen gennemgik Venneselskabets omdelte regnskab, der viste et noget bedre resultat end det forrige, idet der var et beskedent overskud til forskel fra sidste års underskud. Også legaterne udviste et pænt resultat. Der var ingen bemærkninger til regnskabet, der således blev godkendt.

ad 4. I henhold til § 5 i vedtægterne var 3 medlemmer på valg til bestyrelsen. Det dre-

jede sig om henholdsvis Knud Axelsen, Ole Friis og Hannes Stephensen, der alle blev genvalgt med akklamation.

I henhold til den nye tilføjelse i vedtægternes § 6 var der også valg af revisor. Registreret revisor Niels P. Hansen blev foreslået og valgt uden kommentarer.

ad 5. Der var stillet forslag om en gradvis forhøjelse af det personlige kontingent på i alt 20,00 kr. over 2 år. Den første forhøjelse med 10,00 kr. - fra 140,00 kr. til 150,00 kr. (+ porto) - der skal træde i kraft fra og med 1993 blev godkendt og vedtaget uden bemærkninger. Firmakontingentet er fortsat

1.000,00 kr. + porto (5 adgangskort + 5 årbøger).

ad 6. Der var ingen indkomne forslag.

ad 7. Intet heller under Eventuelt.

Efter den ordinære generalforsamling indtog de fremmødte medlemmer en forfriskning og lidt snacks, hvorefter museumsinspektør Hanne Poulsen holdt et interessant og medrivende foredrag med lysbilleder om sine undersøgelser i danske coaste-re, de såkaldte "Carolinere".

Nytilkomne medlemmer

Andersen, Mary, 2770 Kastrup.
Andersen, Vagn, 5500 Middelfart.
Bellamy, Martin, Glasgow, GTB.
Byrialsen, Bjørn, 9000 Aalborg.
Christensen, Holger, 2820 Gentofte.
Colding-Jørgensen, P., 3000 Helsingør.
Danmarks Skibsmæglerforening,
2100 Kbh. Ø.
Darling, John D., 2300 Kbh. S.
Dreyer, Jakob, 2100 Kbh. Ø.
Ejensen, Kaj, 8900 Randers.
Ellehammer, Poul, 2970 Hørsholm.
Ernst, Ken, 5260 Odense S.
Fabricius, Finn A., 2970 Hørsholm.
Favrholdt, Anders, 3060 Espergærde.
Frederiksen, Torben, 7600 Struer.
Guntoft, Poul, 5970 Ærøskøbing.
Hansen, Bent Jørgen, 4970 Rødby.
Hansen, Hans Olaf, 8550 Ryomgård.
Harboe, Ernst G., Northfield, U.S.A.
Harpsøe, Freddy, 8400 Ebeltoft.
Henriksen, Jørgen V., 2100 Kbh. Ø.
Hjortnæs, Alex, 3050 Humlebæk.
Holm, Niels, 3700 Rønne.
Ibsen, Henning, 2830 Virum.
Jakobsen, Gert, 3060 Espergærde.
Jensen, Henning, 8270 Højbjerg.
Jensen, Leif Bille, 1920 Frederiksberg.
Jensen, Svend Kildevang, 3000 Helsingør.
Jægerholt, Poul, 2960 Rungsted Kyst.
Jørgensen, Børge Ebensgaard,
5700 Svendborg.
Kirk, Käthie, 3000 Helsingør.
Kjærulf, Knud, 8600 Silkeborg.
Krauthammer, Lars, 3070 Snekkersten.
Kristiansen, Povl, 4900 Nakskov.

Københavns Havnevæsen, 1259 Kbh. Ø.
Larsen, Leif, 3140 Ålsgårde.
Lehmann Junior K/S, 2100 Kbh. Ø.
Lieberg, Helge, 6200 Åbenrå.
Lindhardt, Knud, 5210 Odense NV.
Louis-Hansen, Niels-Peter, 2950 Vedbæk.
Lund, Christian, 2800 Lyngby.
Lund, Jørgen, 4000 Roskilde.
Møller, Ib, 8000 Århus.
Møller, Thomas Jørgen, 8900 Randers.
Nielsen, Carsten Dencher, 2100 Kbh. Ø.
Nielsen, Erik Duus, 3700 Rønne.
Nielsen, Hans Kr., 3520 Farum.
Nielsen, Jørgen, 3000 Helsingør.
Panton, Erik, 3000 Helsingør.
Pedersen, Kjeld, 5800 Nyborg.
Petersen, Niels Brandt, 6851 Janderup.
Petersen, Poul, 6330 Padborg.
Progress A/S, DS, 1271 Kbh. K.
Rahbek, Svend Emil, 3070 Snekkersten.
Rasmussen, Jørgen, 5683 Haarby.
Rasmussen, Mogens Juul, N-7340 Oppdal.
Rasmussen, Peter, 6760 Ribe.
Ries, Anne, 7100 Vejle.
Ronnberg, Erik A.R., Rockport, U.S.A.
Secher, Adam M., 3000 Helsingør.
Sjöminjasafn Islands, 220 Hafnafjörður.
Steenberg, Michael, 2100 Kbh. Ø.
Sørensen, Flemming, D-4472 Haren.
Thomassen, Ole, 4840 Nr. Alslev.
Walsted, Jørgen, 7000 Fredericia.
Wandborg, Ingrid, 3000 Helsingør.
Wind, Pernille, 5700 Svendborg.
Windfleg, Henning, 8000 Århus C.
Aarhus Flydedok, 8100 Århus C.
Årseth-Hansen, Per, 3070 Snekkersten.

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner

Resultatopgørelse for tiden 1. april 1991 - 31. marts 1992

<i>Indtægter</i>			
Kontingenter og bidrag fra medlemmer			199.838
Fortjeneste ved salg af glas, kompasplatter og fliser:			
Salg ekskl. moms	14.622		
- forbrug:			
Beholdning pr. 1. april 1991	80.816		
Diverse udgifter til porto, forsendelse m.v.	<u>453</u>		
	81.269		
- beholdning af platter, glas og fliser			
pr. 31. marts 1992	69.635	11.634	2.988
Renter af bank, postgiro og obligationer			7.570
Udtrækningsgevinst obligationer			353
Gave fra fhv. skibsfører Harald Læssøe Barfoed's legat			<u>13.250</u>
			223.999
 <i>Udgifter</i>			
Gaver og tilskud til Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg:			
Årbog 1991:			
Udgivelse af årbog	162.206		
Porto til udsendelse	<u>16.454</u>		
	178.660		
- salg af årbøger og særtryk	28.941		
tilskud til årbog 1991	<u>16.000</u>	44.941	
	133.719		
Gaver i øvrigt	<u>7.000</u>	140.719	
Gage og feriepenge		47.511	
Diverse omkostninger:			
Porto, fragt m.v.	8.829		
Kontorhold, tryksager,			
EDB-assistance m.v.	11.043		
Revision og regnskabsassistance	12.000		
Diverse udgifter	<u>1.808</u>	33.680	
Afskrivning på EDB-anlæg		<u>1.900</u>	223.810
Overskud der overføres til kapitalkonto			<u>189</u>

Balance pr. 1. april 1992

Aktiver

Likvide midler:		
Kassebeholdning	156	
Den Danske Bank, Helsingør	25.267	
Postgiro	<u>14.789</u>	40.212
Debitorer:		
Tilgodehavender vedr. årbog, glas m.v.	3.526	
Tilgodehavende, uforfaldne renter	<u>1.440</u>	4.966
Beholdning af platter, glas og fliser		69.635
Obligationer:		
Nom. kr. 82.300 7% Kreditforenings- obligationer (kursværdi pr. 1./1-92 kr. 69.354)		66.141
Inventar:		
Saldo pr. 1. april 1991	3.800	
- afskrivning	<u>1.900</u>	1.900
Aktiver i alt		<u>182.854</u>

Passiver

Den Danske Bank A/S		0
Diverse kreditorer og skyldige omkostninger		20.753
Mellemregning med Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg		7.000
Mellemregning med fhv. skibsfører Harald Læssøe Barfoed's legat		27.438
Vedtagne, endnu ikke ydede gaver		0
Reservefond:		
Saldo pr. 1. april 1991		50.048
Kapitalkonto:		
Saldo pr. 1. april 1991	77.426	
+ overskud ifølge resultatopgørelsen	<u>189</u>	77.615
Passiver i alt		<u>182.854</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med selskabets bogføring, som vi har revideret. Obligationens beholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bank- og postgiroindestående er afstemt.

København, den 21. maj 1992

Bjarne N. Hansen
statsaut.revisor

Fhv. skibsfører Harald Læssøe Barfoeds Legat

Resultatopgørelse for tiden 1. april 1991 til 31. marts 1992

<i>Indtægter</i>		<i>Udgifter</i>	
Renter:		Andel i gave til Handels- og	
Bankindestående	3.027	Søfartsmuseet	13.250
Obligationer	<u>11.920</u>	Revisionshonorar	1.450
	<u>14.947</u>	Depotgebyrer	94
			<u>14.794</u>
		Overskud der overføres til gevinst- og tabskonto	<u>153</u>
Balance pr. 1. april 1992			
<i>Aktiver</i>		<i>Passiver</i>	
Likvide midler		Skyldige omkostninger	
Den Danske Bank A/S, Helsingør	52.203	Kapitalkonto	1.450
Debitorer		Legat i følge testamente	100.000
Mellemregning med selskabet		Gevinst- og tabskonto	
Handels- og Søfartsmuseets		Saldo pr. 1. april 1990	79.488
Venner	27.438	+ oveskud ifølge resultatopg	<u>153</u> 79.641
Tilgodehavende uforfaldne		Passiver i alt	<u>181.091</u>
renter	<u>3.450</u> 30.888		
Værdipapirer:			
Obligationer:			
Kr. 98.000 12% Kreditforeningen			
Danmark alm.real 64.s. 2022 á 100			
(kursværdi kr. 104.027)	<u>98.000</u>		
(kursværdi kr. 107.120)			
Aktiver i alt	<u>181.091</u>		

København, den 21. maj 1992

Bjarne N. Hansen
statsaut.revisor

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med legatets bogføring, som vi har revideret. Værdipapirbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, lige- som bankindestående er afstemt.

Advokat Sture Hövdens Legat

Resultatopgørelse for tiden 1. april 1991 til 31. marts 1992

<i>Indtægter</i>		<i>Udgifter</i>	
Renter:		Gave til H.&S.museet på Kronborg	83.555
Bankindestående	5.681	Diverse omkostninger:	
Obligationer	80.950	Revision og regnskabsassistance	4.125
Kursgevinst på udtrukne obligationer . .	<u>1.165</u>	Depotgebyr m.v.	<u>218</u>
	<u>87.796</u>		<u>87.898</u>
		Henlæggelse til kapital i henhold til	
		testamentets bestemmelser	<u>16.500</u>
		Underskud, der dækkes af	
		uddelingskontoen	- <u>16.602</u>

Balance pr. 1. april 1992

<i>Aktiver</i>		<i>Passiver</i>	
Likvide midler:		Kreditorer og skyldige omkostninger:	
Den Danske Bank A/S	101.747	Mellemregning Handels- og Søfarts-	
Debitorer:		museum på Kronborg	53.555
Tilgodehavende uforfaldne renter	21.190	Revision og regnskabsassistance	4.125
Værdipapirer:			57.680
Obligationer:		Kapitalkonto:	
Nom. kr. 811.000 obligationer til		Saldo pr. 1. april 1991	818.535
købspris (kursværdi kr. 799.941) . .	<u>791.910</u>	+ restarv modtaget i 1990/91	-
Aktiver i alt	<u>914.847</u>	+ henlæggelse ifølge resultatopg. . . .	<u>16.500</u>
			835.035
		Uddelingskonto:	
		Saldo pr. 1. april 1991	38.734
		- overført årets underskud	
		ifølge resultatopgørelsen	<u>16.602</u>
			<u>22.132</u>
		Passiver i alt	<u>914.847</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med legatets bogføring, som vi har revideret. Værdipapirbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bankindestående er afstemt.

København, den 21. maj 1992

Bjarne N. Hansen
statsaut.revisor

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner (Stiftet 1940)

Tegn venligst nye medlemmer

derved støtter De selskabets formål at virke for forøgelse og forbedring af Handels- og Søfartsmuseets samlinger. - Indmeldelser modtages på museet (tlf. 49 21 06 85). - Selskabets postgirokonto 7 05 90 00.

Kontingent

kr. 140,00 årligt for personer, kr. 1.000,00 for institutioner eller firmaer, + porto.

Medlemmernes rettigheder:

Gratis adgang til Handels- og Søfartsmuseets samlinger på Kronborg Slot samt til Orlogsmuseet i København.

Selskabet yder gratis sine medlemmer en smuk og interessant illustreret årbog, hvis værdi overstiger kontingentet. Medlemmerne kan til nedsat pris købe en del af de af museet udgivne Søhistoriske Skrifter samt ældre årbøger:

Bogpakke: Årbog 1968-80 i alt 13 bind for kr. 130,00.

Enkeltpakke: 1945-84 pr. stk. kr. 20,00.

Årbog 1985 + 86 pr. stk. kr. 100,00.

Årbog 1987 + 88 pr. stk. kr. 120,00.

Årbog 1989 pr. stk. kr. 135,00.

Årbog 1990 + 91 pr. stk. kr. 155,00.

(Årbog 1942-44, 1948-1967 er udsolgt).

Alle priser er inkl. moms, ekskl. porto og forsendelse.

Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 3000 Helsingør. Tlf. 49 21 06 85. Fax 49 21 34 40.

Maritim kunst

Udgivet af Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner

Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 3000 Helsingør. (Tlf. 49 21 06 85).

Alle priser er ekskl. forsendelsesomkostninger.

Kalkmalerifliser

Med gengivelse af skibe på kalkmalerier i danske kirker, i fajance (15 x 15 cm), i de originale farver, udført af Den kongelige Porcelainsfabrik.

Flise 1981: Harald Hårderådes skib ORMEN HIN SNARE (motiv fra Højby Kirke i Odsherred fra ca. 1350-1400), kr. 75,00.

Flise 1982: Olav den Hellige på sit skib OKSEN HIN HÅRDE (motiv fra Højby kirke i Odsherred fra ca. 1350-1400), kr. 75,00.

Glaspokaler

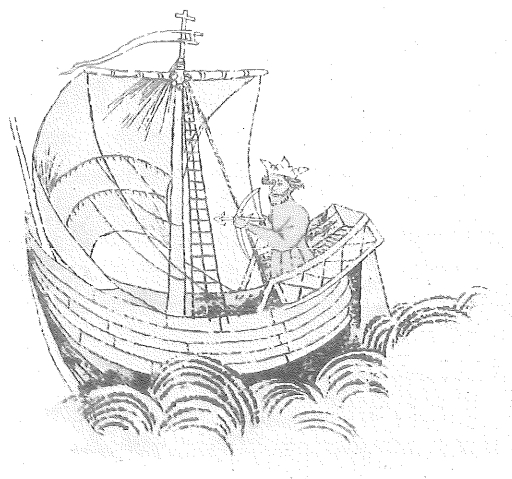
Med indslebne gengivelser af danske langfarere fra 16 -1800-årene, udført i pokaltypen Wellington (159 mm høj) af Holme-gaards Glasværker.

Pokal 1987 med motiv af Østersøfarer, kuffen ADVENTURE, 1809, kr. 170,00.

Pokal 1988 med motiv af Islandsfarer, bramsejlsskonnerten MARIE LOUISE, 1830, kr. 170,00.

Snapse-/hedvinsglas 1987 med motiv af forskellige knob, 1 x 2 stk., kr. 150,00.

Snapse-/hedvinsglas 1988 med motiv af forskellige knob, 1 x 2 stk., kr. 150,00.

Kalkmaleriflise 1982

*Østersøfarerpokal og
snapse-/hedvinsglas med knob 1987*

Takket være den forståelse for museets kulturhistoriske opgaver, der er vist af søfarten og de kredse, som står i nær tilknytning til dette erhverv, er det lykkedes at dække en del af de med udgivelsen af denne årbog forbundne udgifter.

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner udtrykker herved sin hjerteligste tak til følgende firmaer og institutioner, der i form af tilskud eller køb af et større antal årbøger har støttet udgivelsen af denne for museets arbejde så betydningsfulde publikation:

Carlsberg Bryggerierne A/S

Dansk Navigatorforening

Lemwich-Müller & Munck Fonden

J. Ring-Andersen Skibsværft

Tuborgs Bryggerier A/S

Iver Weilbach & Co. A/S

Wiibroes Bryggeri A/S

Wonsild & Søn. Skibsmæglerforretning